

TURUN ELÄIN- SUOJELUSYHDISTYS

1871—1921

MOTTO: „Joka perho, mato,
joka maassa mataa,
sai elolta tunnon;
niit' ällös sä kiusaa.”

(Ruotsin kruununprinssin, sittemmin kuningas Oskar I:n, aapiseasta.)

Kun kaupungin sanomalehdessä oli julkaistu yleisölle kehoitus perustaa eläin-suojelusyhdistys Turkuun, kokoontuivat helmikuun 22 p:nä v. 1871 mainitun kaupungin teatterilämpiössä seuraavat henkilöt: rouvat, kenraalitar Mathilda Krook, luutnantin r:va Emma von Schantz, kamreerin r:va Augusta Landell ja Thérèse Palmgren; neidit Maria Kraftman, Alma Krook, Victorina Crusell, J. Waldstedt, Olivia Lundell ja Betty Elfving; kauppaneuvos ja ritari Erik Julin, hovioikeuden-notari, parooni S. W. von Troil, hovioik. notari K. J. Edelsköld, konsuli John Julin, kollega G. W. Malmström, varapastori Karl Robert Malmström, eläinlääkäri J. A. Palmgren, henkikirjuri Ludwig Landell, apteekkari Karl Lindeman, filosofian kandidaatti Ernst Rönnbäck, kauppiaat Carl Åkerman, N. J. Sundahl, Alex. Törnudd, H. E. Nyman, P. A. Sviberg, värjärimestari C. J. Blomqvist, johtaja August Jeansson ja tehtailija L. G. Zettergren.

Puheenjohtajaksi tässä tilaisuudessa valittiin hovioik. notari, parooni von Troil ja pöytäkirjaa piti pyynnöstä Ludw. Landell, henkilö, jota voitaneen pitää kokouksen koollekutsumisen varsinaisena alotteentekijänä.

Esitetty sääntöehdotus läpikäytiin ja hyväksyttiin siinä muodossa, joka sittemmin jätettynä Keisarillisen Senaatin tarkistettavaksi vahvistettiin sen päätöksellä 31 p:nä toukokuuta samana vuonna 1871.

Sääntöjen ensimmäisessä pykälässä mainittiin yhdistyksen tarkoituksena olevan toimia säälivän ja lempeän eläintenkohtelun hyväksi, samoin kuin erityisesti taistella eniten juurtuneita eläinrääkkäysmuotoja vastaan, joihin luettiin:

eläinten pakottaminen ponnistuksiin, jotka käyvät yli niiden voimien tai ovat niiden luonnolle soveltumattomia;

sellaisten ajokalujen käyttäminen, jotka joko haavoittavat eläintä tai saattavat niille tuskia;

nälällä ja janolla kiusaaminen tahi ilkeydestä, huolimattomuudesta tai kevytmielisyydestä, varsinkin piiskan käyttämisestä, johtuva rääkkääminen;

niiden kuolinkamppailun tekeminen pitemmäksi ja tuskallisemmaksi kuin välttämättömintä on.

Vaikka esivallan vahvistus sääntöihin saatiin vasta elokuussa, niin olivat useimmat helmikuun 22 p:n kokouksen läsnäolijat katsoneet tarkoituksenmukaisimmaksi perustaa yhdistys viipymättä ja ryhtyä alustaviin toimenpiteisiin; m. m. päätettiin eri tahoille levittää lomakkeita, joihin jäseniksi haluavat henkilöt olivat tilaisuudessa merkitsemään nimensä. Enemmistö oli sitä mieltä, että tällainen vetoaminen yleisöön herättäisi suurempaa luottamusta siinä tapauksessa, että tämä vetoamus julkaistaisiin paikkakunnalla tunnettujen henkilöiden allekirjoituksella varustettuna.

Mainittu perustava kokous valitsi yhdistyksen johtokuntaan seuraavat yhdeksän henkilöä: vapaaherra von Troil, joka sai 19 ääntä, eläinlääkäri Palmgren 18,

herrat Blomqvist ja Landell kumpikin 17, neiti Kraftman ja h:ra Edelsköld kumpikin 16, konsuli Julin 15, h:ra Törnudd 13 ja h:ra Sviberg 9.

Heti perustavan kokouksen jälkeen ryhtyi vasta-asetettu johtokunta järjestelytoimiin ja valitsi puheenjohtajakseen vapaahra von Troilin, varapuheenjohtajaksi konsuli Julinin, sihteeriksi Landellin ja rahastonhoitajaksi Törnuddin. Konsuli Julin ei liene ottanut osaa useampiin johtokunnan neuvottelukokouksiin sekä erosi johtokunnasta jo ennen syksyä 1871, minkä johdosta varapuheenjohtajan toimeen tuli notari Edelsköld.

Maalisk. 26 p:nä 1872 pidetyn vuosikokouksen pöytäkirjasta ilmenee ikäänkuin johtokunta olisi katsonut perustamisvuoden ylimääräiseksi vuodeksi, sillä mainitussa vuosikokouksessa — pöytäkirjan 3:s pykälä — ratkaistiin arvalla, ketkä jäsenet tulisivat eroamaan johtokunnasta tämän ensimmäisen vuoden lopussa. Arpa lankesi n:ti Kraftman'ille ja tehtailija Blomqvist'ille, jotka valittiin uudelleen. Konsuli John Julinin tilalle, joka ensimmäisen vuoden aikana oli kieltäytynyt jäsenyydestä, asetettiin kauppias A. B. Nordfors.

Kauan ei vastamuodostettu yhdistys voinut työskennellä tekemättä havaintoa, että sen yhä enemmän vakiintuva ja kehittyvä toiminta pakotti yhdistyksen koskeuksiin lähiseutujen kanssa, vaikkakin sen tarkoituksena oli ollut toimia vain kotipaikkakunnalla, Turussa.

Kun sitten vielä sattui, että myöskin muilla paikkakunnilla maassamme muodostui samantapaisia yhdistyksiä, alettiin näiden kesken kaivata jonkinlaista järjestettyä yhteistoimintaa.

Tästä oli seurauksena, että täytyi keksiä apukeinoja tämän pulman ratkaisemiseksi.

Varhaisin näistä oli ruunuvouti F. Westerlingin v. 1882 tekemä ehdotus, jonka mukaan yhdistys, lähettämällä läänin papistolle ja kunnallislautakunnille kierto- kirjeitä, kehottaisi muodostamaan eläinsuojelusyhdistyksen haaraosastoja, joiden — sen ohella, että saisivat oman harkintansa mukaan käyttää varojaan — tulisi Turun emä- l. pääyhdistykselle lähettää vuosittainen selonteko toiminnastaan. Tämä ehdotus ei aiheuttanut mitään toimenpiteitä.

Helsingin eläinsuojelusyhdistyksen välityksellä ilmoitettiin Yhdistykselle ensinmainitun puheenjohtajan Sakari Topeliuksen tekemästä yhteenliittymissuunnitelmasta nimeltä „Suomen yhdistyneet eläinsuojelusyhdistykset”, johon Yhdistyksen johtokunta pääpiirteissään yhtyi ja jota käsiteltiin v:n 1895 vuosikokouksessa, joka myöskin hyväksyi ehdotuksen. Koska maaseudulla tämän ajatuksen kannatus lienee ollut pienempi kuin olisi ollut toivottavaa, jäi ehdotus lepäämään siksi, kunnes se otettiin ohjelmaan maamme ensimmäisessä yleisessä eläinsuojelukokouksessa Helsingissä v. 1899, missä siihen suhtauduttiin lämmöllä ja se lopullisesti valmistui, ollen kuitenkin edelleenkin pakotettu jäämään vain hurskaaksi toivomukseksi. Päätös riippui maamme silloisista valtiollisista olosuhteista.

Saattaakseen ajatuksen edes jonkun verran lähemmäksi toteutumista, otti Yhdistyksemme pohdittavaksi vähän myöhemmin kysymyksen sääntöjen kolmannen §:n muuttamisesta, josta oli seurauksena K. Senaatin toukok. 28 p:nä 1901 vahvistama sanotun §:n sanamuoto, jossa m. m. mainitaan, että Yhdistyksellä „on sekä passiivisia, maksavia että aktiivisia, maksamattomia jäseniä, mutta saat-
taa sitäpaitsi valita sekä kirjeenvaihto- että kunniajäseniä”; samoin kuin että

„Yhdistys, jonka tarkoitus on eläinystävällinen, voidaan samaten ottaa jäseneksi ja on siten valittu yhdistys puheenjohtajansa tai muun vartavasten valitun ja valtuutetun jäsenen kautta oikeutettu käyttämään niitä valtuuksia, jotka kuuluvat Turun Eläinsuojeluyhdistyksen jäsenelle.”

Täten saavutettua oikeutta käytti Yhdistys hyväkseen kutsuessaan samana vuonna — kesäk. 29 p:nä 1901 — kirjeenvaihtojäseniksi Helsingin Eläintenystävät sekä Helsingin, Hämeenlinnan, Tampereen, Vaasan, Viipurin ja Naantalin-Raision eläinsuojeluyhdistykset samoinkuin Turun Hevostenystävät; tyydytyksekseen sai Yhdistys havaita, että nämä kutsut otettiin mielihyvällä vastaan.

Tammik. 11 p:ksi 1902 kuulutti Yhdistys pidettäväksi ensimmäisen neuvottelukokouksen kirjeenvaihtojäsenten kesken; tähän tilaisuuteen oli Yhdistyksellä ilo saada lausua tervetulleiksi Tampereen, Hämeenlinnan ja Naantalin-Raision yhdistysten edustajat.

Maassamme vallinneiden valtiollisten olosuhteiden ansioksi on mainittava näidenkin yritysten epäonnistuminen.

Eipä edes paikkakunnallamme pidetyssä toisessa yleisessä eläinsuojelukokouksessa, johon osanotto oli sangen vilkas, otettu yhteenliittymisasiaa uudestaan esille.

V. 1915 ryhtyi Yhdistys, puheenjohtajansa, lehtori Bergroth'in aloitteesta, toimenpiteisiin Ruotsissa ja Norjassa hyviin tuloksiin johtaneiden kunnallisten eläinsuojelulautakuntien aikaansaamiseksi, joiden tehtävänä olisi valvoa eläinsuojeluharrastuksia kunnissa; huolehtia m. m. eläinten asumuksista ja kohtelusta, pitää silmällä mahdollisesti esiintyvää nälälläpitoa, puoskaroimista sekä teurastusta ilman edelläkäypää tainnuttamista j. n. e.

Sellaisia lautakuntia on ilmoitettu olevan Getassa, Hiittisissä, Kauvatsalla, Kiikalassa, Koskella T. I., Laitilassa, Mouhijärvellä, Nauvossa, Uudenkaupungin maaseurakunnassa, Tyrväällä ja Yläneellä.

Vähän toistavuosikymmentä äskenmainitun toisen yleisen eläinsuojelukokouksen jälkeen vastaanotti Yhdistys kutsun kolmanteen, joka oli määrätty pidettäväksi Hämeenlinnassa elok. 2—4 p:nä 1917, käyttäen tätä tilaisuutta ehdottaakseen keskusteluaineeksi Sakari Topeliuksen ajatusta, maan eläinsuojeluyhdistysten järjestyneestä yhteenliittämisestä. Yleinen kokous hyväksyi ehdotuksen ja Keskusliitto perustettiin tammik. 14 p:nä 1918, S. T:n syntymän vuosisatapäivänä.

Maallemme v. 1917 koittanut „vapaudenaika” on, kuten yleisesti tunnettua, tuonut mukanaan lainsäädännön ja hallinnon aloilla palavan toimintahalun, joka m. m. on saattanut yhdistystoiminnankin yksityiskohtaisen tarkan säännöstelyn alaiseksi. Sen kautta ilmaantunut velvollisuus ilmoittautua luettelomisviranomaisille, antoi Yhdistyksellemme aiheen sääntöjen tarkistamiseen ja osittaiseen korjaamiseen; silloin ei kuitenkaan mitenkään ryhdytty muuttamaan niitä johtavia periaatteita, jotka v. 1871 oli asetettu Yhdistyksen toiminnan perusteiksi.

Tilapäiskirjeenvaihdon kautta on Yhdistys, edellälueteltujen kirjeenvaihtojäsenten lisäksi, saanut vastaanottaa jäsenkutsun kahteen ulkomaalaiseen, nim. Königsberger Thierschutzverein ja Österreichischer Bund der Vogelfreunde in Graz-nimiseen, eläinystävälliseen yhdistykseen. Vähäiseksi vastasuosiosoitukseksi on Yhdistyksemme pyytännyt saada lukea myöskin nämä yhdistykset jäsenikseen.

S. W. v. Troil.

Ludvig Landell.

Föreningens funktionärer och desses verksamhetsår. Yhdistyksen virkailijat ja heidän toimintavuotensa.

Bestyrelsemedlemmar. Toimikunnan jäsenet.

Alopaeus, W. W., rådmän, raatimies	1914—1920
Bergroth, F. W. M., lektor, lehtori	1904—1918
Blomberg, Edw., handlande, kauppias	1899—1910
Blomqvist, C. J., fabrikör, tehtailija	1871—1899
Brofeldt, P., tukthusdirektör, kuritushuoneen johtaja	1880—1882
Dahlén, N., landskamrerare, lääninkamreeri	1886—1897
Edelsköld, K. J., hovrättsnotarie, hovioik. notari	1871—1875
Eklom, T., korkfabriktsdirektör, korkkiteht. johtaja	1905—1906
Fabritius, Leop. J., militärveterinär, sotilas-eläinlääkäri	1909—1920
Fabritius, Ludvig, länedjurläkare, läänineläinlääkäri	1887—1908 & 1912—1920
Fieandt, A. v., tullkassör, tullikamarinkasööri	1909—1911
Frenckell, Ferd., handlande, konsul; kauppias, konsuli	1883—1892
Hirn, Hj., öfverste, eversti	1906—1907
Holländer, J. F., länebokhållare, lääninkirjanpitäjä	1902—1903
Holmberg, J. W., ångbåtsbefälhav., höyrylaivan päällikkö	1898—1908
Humelin, John, tobaksfabrikant, tupakkatehtailija	1890—1901
Karsten, O. J., referend. sekreterare, esittelijäsihteeri	1890—1892
Koskinen, S., målaremästare, maalarimestari	1909—1920
Kraftman, Maria, köpman, kauppias	1871—1884
Landell, Ludwig, sparbankskamrerare, säästöpankinkamreeri	1871—1889
Lehtinen, J. R., sockerbagare, sokerileipuri	1893—1905
Lilius, Hugo, senator, senaattori	1893—1897
Lindholm, A. W., jernvägstjensteman, rautatienvirkailija	1911—1913
Lindström, John L., hovrättsråd, hovioik. neuvos	1885—1889
Mannström, Alb., rådmän, raatimies	1906—1908
Nieminen, Ludw., jordbrukare, maanviljelijä	1901—1920
Nordfors, A. B., köpman, kauppias	1872—1886
Nyberg, K. Alf., stadsveterinär, kaupungineläinlääkäri	1902—1920
Nybergh, Vilhelm, vicelandssekr., varalääninsihteeri	1888—1902
Palmgren, J. A., läneveterinär, läänineläinlääkäri	1871—1887
Palmroos, O. F., kollega	1898—1901

Ramstadius, A., handlande, kauppias	1920
Renfors, C., handlande, kauppias	1914—1920
Rydman, A. W., landssekreterare, lääninsihteeri	1890—1903
Schauman, A., generalska, kenraalitar	1897—1899
Spoof, A. R., stadsläkare, kaupunginlääkäri	1891—1903
Sviberg, P. A., handlande, kauppias	1871—1879
Thuring, R., general, kenraali	1904—1910
Trapp, C., jernhandlande, rautakauppias	1903—1905
Troil, S. W. von, frih., sedermera senator, vapaah., sittemm. senaattori	1871—1885
Törnqvist, John, restauratör, ravintoloitsija	1910—1916
Törnudd, Alex., handlande, kauppias	1871—1872
Westerling, F., kronofogde, ruununvouti	1873—1890
Westman, R., f.d. polismästare, ent. pollisim.	1908—1913
Wigelius, J. G., handlande, kauppias	1876—1898
Wilén, Artur, fabrikant, tehtailija	1919—1920

Av dem hava fungerat såsom: Heistä ovat toimineet:

Ordförande. — Esimiehenä.

Troil, S. W. v.	1871—1885	Spoof, A. R.	1898—1903 & 1919
Dahlén, N.	1886—1897	Nyberg, K. A.	1904—1908
Spoof, A. R.	1898—1903 & 1919	Fabritius, L. J.	1909—1918
Thuring, R.	1904—1908	Wilén, A.	1920
Bergroth, F. W. M.	1909—1918		
Nyberg, K. Alf.	1920		

Sekretare. — Sihteerinä

Landell, Ludw.	1871—1889	<i>Kassör. — Rahastonhoitajana.</i>	
Karsten, O. J.	1890	Törnudd, Alex.	1871—1872
Nybergh, W.	1891—1892	Westerling, F.	1873—1890
Lilius, Hugo	1893—1897	Spoof, A. R.	1891—1896
		Humelin, J.	1897—1899
		Holmberg, J. W.	1900—1908
		Fieandt, A. von	1909—1911
		Koskinen, S.	1912—1920

Revisorer hava varit: — Tilintarkastajina ovat olleet:

Savander, A. F. G., vicenskamrer, varalääninkamr.	1871—1889
Rönnbäck, Ernst, tidningsman, sanomalehtimies	1871—1878
Lindström, John, L., hovrättsnotarie, hovioik. notari	1879—1884
Sviberg, P. A., handlande, kauppias	1885—1899
Träskelin, A. S., kronofogde, ruununvouti	1890
Löfblom, C. J., landtränmäst., lääninrahastonhoitaja	1891
Lilius, Hugo hovrättsnotarie, hovioik. notari	1892
Ceder, Axel, banktjensteman, pankinvirkailija	1893—1917
Stenberg, Emil, bokhandlande, kirjakauppias	1901
Sviberg, J. A., handlande, kauppias	1900
Stählström, A. O., ekon. direktör, taloustirehtööri	1904—1919
Forsblom, V., banktjensteman, pankinvirkailija	1918
Svensson, S., fabrikant, tehtailija	1919

Yhdistyksen ensimmäisen puheenjohtajan ja sihteerin edelläesitetyt pienois-muotokuvat antavat aiheen muutamain sanoin kosketella Landellin sukua.

Vapaahra S. W. von Troil ei kaivanne tässä yhteydessä mitään henkilö-tietoja, varsinkin kun hänen ansiokas toimintansa kunnallis- ja valtiomiehenä on yleisesti tunnettu ja tunnustettu Suomessa, ennen kaikkea Turussa, ja lähde-tietoja hänen sukulaisuussuhteistaan on halullisten saatavissa.

Ludwig Landellista, jonka suku, saatavissa olevien tietojen mukaan, on miehenpuolelta sammunut, lienee paikallaan tässä yhteydessä esittää, vapaahra Tor Carpelanin „Åbo Donatorer”-teoksessa mainittujen henkilötietojen lisäksi, seuraavaa:

Hänen harvinaisenpuoleinen sukunimensä saattaisi viitata ruotsalaiseen alkuperään, mutta Bergholmin, yksityisten taholta saatujen ilmoitusten vahvistama tiedonanto Sukukirjassa mainitsee suvun kuitenkin olevan suomalaisen. — Perniössä sijaitsevan Näsen kartanon alustalaisiin kuului 1700-luvun keskivaiheilla torppari, jolle maalisk. 9 p:nä 1775 syntyi poika: Erik, joka lukuhaluksena pääsi kouluun ja sai ajan tavan mukaan rehtorilta sukunimen, nim. Landell, koska hän oli kotoisin maalta, „från landet”. Samanaikaisesti eli ja vaikutti Perniössä luk-kari Johan Achrén ja hänen vaimonsa Stina Ullner. Aviopuolisoilla oli tytär Sara Juliana, synt. 7. X. 1787; † 2. VII. 1841. — Erik Landellin johtivat opinnot papin-uralle. Hän toimi 1806—10 ylim. ja 1812—44 vakinaisena kappalaisena Loka-lahden silloisessa kappeliseurakunnassa, jonne hän toi puolisonaan Sara Juliana Achrénin, ja missä hän itse kuoli 2. I. 1845.

Landell-puolisoiden jälkeläisistä tietävät „aikakirjat” mainita neljä seuraavaa:

Erika s. 16. XII. 1818; naimisissa Maskun kirkkoherran E. A. Almbergin kanssa; † 30. IV. 1879.

Wilhelmina s. 30. XII. 1820; naimaton, kuoll. Turussa 20. VIII. 1918.

Laurentius (= Lorens) s. 6. X. 1824; yliopp. 1846, musiikkistipendiänti; fil. kand. keväällä 1850; lääk. kand. kev. 1855; seurasi lääkärinä erästä krenatööri-tarkk'-ampujapataljoonan osastoa Bomarsundin linnoitukseen, ollen mukana sen pommituksessa, mutta onnistui pakenemaan vähän ennen sen antautumista ja palasi mantereelle, missä sai toimen ruotujakoisen sotaväen I:ssä suomalais. tarkk'-ampujapataljoonassa 27. VIII. 1855; lavantautiin sairastuneena hän kuoli 19. XI. 1855, jättäen nuoremmalle, 31. V. 1829 syntyneelle, veljelleen Ludwigille perin-nöksi surevan morsiamensa. (Carpelanin, Åbo Donatorer, muk.)

Ludwig Turun lääninhallituksen palveluksessa 1850, Piikkiön kihlakunnan henkikirjurina v:een 1885, jolloin hän pyysi ja sai eron; toimi pitkän aikaa sekä Säästöpankin että Turun Elinkorkolaitoksen kamreerina; oli tunnettu lämpimäksi soitonharrastajaksi ja amatööriulnoittajaksi. — Kuoli Turussa 22. IX. 1889, jättäen jälkeensä lapsettoman lesken.

C. H. Strandbergin teoksessa, Åbo stifts herdaminnen I, Turussa 1832 siv. 168, ilmoittama tieto, että isä Erik Landell olisi v:sta 1817 ollut naimisissa Someron kirkkoherrantytären Fredrika Maria Palanderin kanssa, on väärä, Turussa elävän Erik Landellin tyttärenpojan, lehtori E. Jalavan, suosiollisen ilmoituksen mukaan. Tämän Strandbergin virheellisen maininnan aiheuttajana lienee ollut lapsus oculi, sillä Someron kirkkoherran Abraham Fredrik Palanderin († 1819) vanhin tytär Fredrika Maria oli ensin naimisissa Korpilahden kappalaisen Erik Landénin (s. 1770, † 1826) sekä myöhemmin erään rokottaja Nordlundin kanssa (Sukuk. s. 996).

Kahden ensimmäisen vuosikymmenen kuluessa kohdisti Yhdistys pääasiallisimman huomionsa hevosen suojelemiseen epäinhimilliseltä kohtelulta, ja vuosikertomuksissa puolustetaan tätä näennäisesti yksipuolista toimintaa sillä, että muut kotieläimet, joiden lihaa ihminen käyttää ravinnokseen, juuri tämän perusteella välttävät aikaisemmin rääkkäyksen, kun taas hevosta rasitetaan, pahoinpidellään ja kiusataan äärimmäisyyteen asti.

Yhdistyksen ensimmäisiä tehtäviä tuli sentähden olemaan syytteeseen asettaminen sellaisissa eläinrääkkäystapauksissa, jotka rikkoivat voimassaolevaa lakia, minkä johdosta johtokunta määräsi viiden markan suuruisen palkinnon jokaiselle yhdistykseen kuulumattomalle henkilölle, joka saattoi lailliseen edesvastuuseen eläinrääkkäykseen syyllisen. Tästä päätöksestä ei ilmoitettu ainoastaan paikkakunnan poliisikamarille vaan myöskin yleisölle läheisten kihlakuntien 40:ssä kirkossa julkiluetun kuulutuksen kautta, käsittäen samalla maininnan siitä sakkomäärästä, minkä asetus 20 p:ltä kesäk. 1864 sääsi.

Jotta mainittu palkkio tulisi lankeamaan todelliselle ilmiantajalle, ja ettei yleinen syyttäjä yksinomaan saisi nauttia sakkorahoista, osotti johtokunta Turun raastuvanoikeudelle anomuksen, että tämänlaatuista oikeusjuttuja käsiteltäessä todellinen ilmiantaja mainittaisiin pöytäkirjassa.

Ja koska kaupungin ajomiehet olivat saaneet ammattiaan harjoittaessaan rajoituksetta käyttää raajarikkoisia ja nälkiintyneitä hevosia, kääntyi johtokunta kaupungin maistraatin puoleen, aikaansaaden sen, että ajomiesten hevoset määrättiin kaupunginviskaalin tarkastettaviksi.

Maistraatille teki johtokunta esityksen, että pika-ajureita velvoitettaisiin kylmempänä vuodenaikana käyttämään peitettä hevosiaan varten tilausta odoteltaessa tai varrotaessa ajuria käyttäviä henkilöitä.

Edelleen ryhtyi johtokunta käteisillä varoilla järjestys- ja avustustoimenpiteisiin vähentääkseen epäjärjestystä ja estääkseen eläinrääkkäystä paikkakunnan hevosmarkkinoilla.

Määrätystä suhteesta opiksi mainittakoon, että Turun Eläinsuojeluyhdistys, jolla myöhemmin vuosina oli ajoittain huomattavasti suurempia taloudellisia vaikeuksia kuin varhemmin, oli katsonut olevansa pakotettu ottamaan käytäntöön menettelytavan, joka sivulta katsoen tuntuu jonkun verran horjuvalta, mutta jonka syy oli etsittävässä Yhdistyksen rahavarojen heikosta tilasta.

Niinpä oli Yhdistyksen johtokunta v. 1871 asettanut edellämainitulla tavalla viiden markan suuruisen palkkion hevosrääkkäyksen ilmiantajille. V. 1872 katsoi johtokunta välttämättömäksi korottaa palkkiota vielä viidellä markalla sekä määräsi sen v. 1873 kahdeksikymmeneksi markaksi. Kaiken tämän tarkoituksena oli kannustaa ilmiantajia; mutta v. 1876 piti johtokunta tarpeellisena, että summa alennettiin viiteentoista markkaan, v. 1880 kymmeneen, v. 1889 viiteen markkaan, lopettaakseen sitten tämän palkkion tykkänään v. 1893, jolloin sitä pidettiin epätarkoituksenmukaisena, koska asianomainen päällikkö velvoitti järjestyspoliisin, joka myöhemmin oli yksinomaan tullut palkkiosta osalliseksi, viranpuolesta ilmiantamaan eläinrääkkäyksiä.

Samoin kävi myöskin johtokunnan säätämän — joskin vähemmän vaihtelevan — ilmiantopalkkion ajohurjistelusta, johon kaupungin pika-ajurit tapasivat tehdä itsensä syypäiksi, samoin kuin ylimääräisten vahtimiesten asettamisenkin hevosmarkkinain ajaksi estämään pahaksi tavaksi tullutta hillitöntä ajoa.

Jo v. 1872 teki Eläinsuojelusyhdistyksen päätöksen, koska käytännössä oli ilmenyt eläinräkkäystapauksia, jolloin pahoinpitely ei enää ollut parannettavissa muulla keinoin kuin eläimen tappamisella, samalla kertaa varoittavana esimerkkinä muille, että tämänkaltaisissa tapauksissa oli tehtävä ilmoitus jollekin johtokunnan jäsenelle, jonka velvollisuus oli kutsua paikalle kaksi luotettavaa henkilöä, joista toisen, jos suinkin mahdollista, tuli olla eläinlääkäri; kuultuaan näiden mielipidettä piti hänen Yhdistyksen puolesta päättää piloille kidutetun eläimen tappamisesta, ottaen itselleen ensi kädessä edesvastuun, minkä jälkeen Eläinsuojelusyhdistyksen varoista tulitaisiin hänelle suorittamaan korvausta; sitäpaitsi oli eläimen (hevosen) vuota omistajalle luovutettava.

Omistajan taloudellisesta asemasta riippuvien, erikoisen lieventävien asiahaarojen vallitessa saattoi omistaja kuitenkin mainitunlaisissa tapauksissa — asiasta päättävän henkilön tutkimuksen jälkeen — saada menetetyistä eläimistä osittaista korvausta Eläinsuojelusyhdistykseltä; samoin kuin silloinkin, jos asianomainen tuomioistuin oli samankaltaisissa tapauksissa määrännyt suorittamaan korvausta, tämä oli maksettava Eläinsuojelusyhdistyksen varoista.

Vuotta myöhemmin esitti johtokunnan jäsen, eläinlääkäri Palmgren korvattavaksi 273 mk. 55 p. suuruisen laskun sen johdosta, että K. Turun Hovioikeus oli langettamallaan tuomiolla asettanut johtokunnanjäsenen Palmgrenin ja Blomqvistin suoritettaviksi korvausta ja oikeudenkäyntikuluja pitäjänsuutari R:n hevosen talteenottoa ja tappamista koskevassa jutussa. Tutkittuaan tätä asiaa havaitsi johtokunta, ettei ollut syytä asettaa näitä kuluja Eläinsuojelusyhdistyksen suoritettavaksi, vaan ne määrättiin johtokunnan jäsenten kesken maksettavaksi erikoisten jakoperusteiden mukaan.

Paikkakunnan äskettäin järjestetyille terveydenhoitolautakunnalle laati Yhdistys v. 1880 esityksen, joka koski kaupungin eläintalliin pakollisesti kytkettyjen „asukaiden” puutteellisia valaistus- ja ilmanvaihtolaitteita.

V. 1881 ryhtyi Yhdistys johtokuntansa välityksellä toimenpiteisiin rautaisten vesisankojen hankkimiseksi useihin paikkakunnan julkisiin kaivoihin vetojuhtien juottamista varten. — Myöskin kysymys sopivista kesänaikaisista hevostenuittopaikoista aiheutti lukemattomia kertoja Yhdistykselle huolia ja toimenpiteitä, sitäkin runsaammin, kun asianomaiset paikallisviranomaiset olivat vuodesta toiseen osottaneet olevansa taipuvaisia vaivuttamaan mainitun kysymyksen ansaitsemattomaan unhoitukseen.

Koska sääntöjen viidennessä §:ssä oli aina v:sta 1871 otettu etukäteen huomioon, että Yhdistyksen täytyi mahdollisesti turvautua sen ulkopuolellaoleviin voimiin kanteiden nostamisessa sellaisista rikkomuksista, jotka loukkasivat eläinten suojelemiseksi maassamme säädettyjä lakeja, asetuksia ja järjestyssääntöjä, niin on helposti käsitettävissä, että Yhdistys myöskin sangen pian oli pakoitettu muodossa tai toisessa ottamaan tällaisia apuvoimia käytäntöön. Yhdistyksen tähän tarkoitukseen käytettävissäolevat niukat rahavarat eivät suinkaan helpottaneet sen tämänsuuntaisia pyrkimyksiä; johtokunta tuumi asiamiehen, tarkastajan j. m. s. asettamista; mutta mahdollisuudet olivat sangen rajoitetut, kunnes paikkakunnan poliisimestari suosiollisesti antoi lokakuussa 1908 Yhdistykselle tilaisuuden erikoisen poliisimiehen asettamiseen, silmälläpitämään ja valvomaan eläinten kohtelua sekä esiintulevissa tapauksissa vaatimaan edesvastuuta eläinten räkkäämisestä,

huolimattomasta hoidosta tai liikarasituksesta tuomioistuimen tahi asianomaisen viranomaisen edessä.

Yhdistys, joka kiitollisuudella vastaanotti tämän poliisimestarin ilmoituksen, päätti niukoista varoistaan myöntää eläinsuojeluspoliisille vähäisen (kymmenen markan suuruisen) kuukautisen lisäpalkkion, joka sittemmin korotettiin viideksi toista markaksi.

Eläinsuojeluspoliisi J. E. Laine avusti Yhdistystä yhdeksän vuotta, kunnes heikot rahavarat jälleen pakottivat joksikin aikaa lakkauttamaan luvatus avustuksen suorittamisen.

Jo myöhäissyksyllä 1913 oli ilmaantunut mainitun virkailijan toiminnalle eläinsuojeluksen palveluksessa tuntuvia haittoja, mitkä kuitenkin huomattavassa määrässä paranivat jo v. 1915.

Äskenmainitun yhdeksän vuoden kuluessa oli eläinsuojeluspoliisi, vaarinottamalla ja ilmoittamalla asianomaisille paikkakunnille huomaamistaan tapauksista, aikaansaanut sen, että 498 viallista ja heikkoa hevosta oli riistetty omistajilta ja tapettu; sen lisäksi oli 22 hevosta eläinlääkärin tarkastuksen jälkeen ehdollisesti palautettu omistajille tai määrätty saamaan asianomaista lääkärinhoitoa; 32 henkilöä oli tuomittu eläinrääkkäyksestä sakkoihin tai vankeusrangaistukseen; kaksi pika-ajuria oli kielletty harjoittamasta ammattiaan, ja kuudelle eläintenomistajalle oli annettu ankara varoitus.

Tässä yhteydessä voidaan vielä mainita, että v. 1915 katsoi johtokunta olevansa velvollinen lunastamaan 110 mk:lla, toisin sanoen 30 mk:lla yli teurastushinnan, erään varattoman ajomiehen ontuvan hevosen suojellakseen eläintä enemmiltä rääkkäyksiltä ja kärsimyksiltä, jotka myynnin kautta saattaisivat kohdata sitä.

Vaasan eläinsuojeluyhdistyksen lokakuussa 1898 tekemä ehdotus, jonka mukaan maamme eläinsuojelusystävät perustaisivat kustannusyhtiön, joka kustantaisi ja tarjollapitäisi yhdistysten tarpeiksi sopivia lentolehtisiä j. n. e., antoi Yhdistyksellemme aiheen merkitä yritykseen kymmenen osaketta, joista kukin oli määrätty lunastettavaksi viidellä markalla vuosittain, viiden vuoden kuluessa.

Tämä yritys, nimeltä „Finlands Djurskydd och Djurvård”, myöskin toteutettiin, toiminta- ja kotipaikkakuntanaan Vaasa.

Vuoden 1899 aikana lähetti tämä osakeyhtiö julkisuuteen kustannustuotteensa numerot 1—3, joita Yhdistys tilasi 150—200—150 kpl. Tilaus toimitettiin siten, että Yhdistyksemme sai tilaamiensa kappaleiden lisäksi 1000 kpl. julkaisua N:o 1 „Ordningsregler för stall och fähus”, 300 kpl. N:o 2 „Piirteitä ja kertomuksia eläinten elämästä” sekä 400 kpl. N:o 3 „Djurskydd och nationalekonomi”.

V. 1900 ilmaisi samainen kustannusyhtiö vielä elonmerkkejä pyytäessään vuosiavustusta, mutta myöhemmin ei enää voitu todeta mitään samantapaista. Yhdistyksen tekemään tiedusteluun vastattiin, että yhtiö oli vuoden 1900 lopulla lakanut toimimasta ja lahjoittanut varansa Vaasan eläinsuojeluyhdistykselle.

Tässä yhteydessä mainittakoon, että Yhdistyksen johtokunta, vastaanotettuaan Vaasan yhdistyksen edellämämainitun kiertokirjeen, oli erikoisesti sovitun henkilön välityksellä esittänyt tänne lähetetyn lomakkeen 189 jäsenelle kustannusyhtiön osakemerkintää varten, mutta oli tämä sen jälkeen palautettu yhtä nimettömänä kuin se oli ollut saapuessaankin.

V. 1908 ryhtyi Yhdistys toimenpiteeseen, joka, vaikka tarkottikin ainoastaan

kotieläinten huolehtimista, on yhtäsuuressa määrässä vaikuttanut hellyyden osottamiseen eläinmaailmaa kohtaan ylipäänsä. Yhdistys päätti nim. vuosittain varata rahoja jaettaviksi kymmenen markan suuruisissa erissä kunniakirjan ohella etenkin palvelussäätyluokkaan kuuluville henkilöille, joille asianomaiset henkilöt ovat määränneet samankaltaisia palkintoja omien tai heille uskottujen kotieläinten lempeän ja säällivän kohtelun johdosta. Mainittuna ja seuraavien kahdentoista vuoden kuluessa on tästä palkinnosta tullut osalliseksi 198 palvelijaa tai torpparia maaseudulla, kaksi vapaussotaan osaaottanutta eläinlääkintäapulaista, 16 Turun pikaajuria, 2 pika-ajurinrenkiä ja 4 ajomiestä; sen ohella on 24 tilalliselle jaettu vain diploomit.

Siinä tarkoituksessa, että johtokunnan jäsenille suotaisiin tilaisuus edes jossain määrin seurata Skandinaavian maiden eläinsuojelustyötä, järjestettiin aikakauslehtiin nähden vuorottainen lainaus, jota tarkoitusta varten tilattiin yksi aikakauslehti kustakin äskenmainitusta naapurimaasta. Tätä menettelytapaa, jota jatkui vv. 1902, 1903 ja 1904, noudatettiin myöskin muiden tilapäisesti saatujen tai ostettujen painotuotteiden suhteen. Lainassaoleet painotuotteet liitettiin „kierrokseltaan” palatessaan alempanamainittuun, kaupunginkirjastossa olevaan kokoelmaan.

Lahjoja ja tilapäisavustuksia.

Edellä on jo mainittu, että Yhdistys käyttövarojen puutteessa oli pakotettu supistamaan toimintaansa ennakolta hyväksytyjen tarkoituserien toteuttamisessa tai tykkänään luopumaan sellaisista suunnitelmista.

Yhdistyksen jäsenmäärä on vain harvoin noussut yli 200; toiselta puolen se ei myöskään tiettävästi ole ollut alle sadan, mutta ei ylimalkaan ole jaksanut nousta 150:een. Kun ottaa huomioon, että näistä parinkymmenen vaiheilla on ollut naisia, joiden jäsenmaksu oli kahden ensimmäisen vuosikymmenen kuluessa ainoastaan kaksi markkaa, mikä maksu vv:n 1916—17 ajaksi vahvistettiin koetteeksi kaikille jäsenille, niin käsittää helposti, ettei tätä tietä koituvat vuositulot ole voineet tarjota Yhdistykselle tilaisuutta suurtekojen suorittamiseen.

Kiitollisuudella on Yhdistyksen sen tähden muistettava niitä lukuisia lahjoja, joita se on puolenvuosisadan kuluessa rahojen ja painotuotteiden muodossa saanut vastaanottaa. Tämän vähäisen julkaisun rajoitettu tila ei salli kaikkien hyvántahtoisten lahjoittajien mainitsemista. Sitä paitsi ovat useat halunneet pysyä „tunte-mattomina”.

Painotuotteiden muodossa saadut lahjat ovat olleet joko vuosikertomuksia ja kalentereita tai eläinsuojelusyhtymäin ja yksityisten eläintenystäväin julkaisuja. Osaksi valmistaa jäsenilleen tilaisuuden oppia tuntemaan näiden lahjojen sisällystä, osaksi myöskin suojellakseen niitä pikaiselta tuhoutumiselta, on Yhdistys päättänyt sijoittaa mainitunlaiset painotuotteet Turun kaupunginkirjastoon. Valitettavasti ei tämä päätös kuitenkaan tullut tehdyksi ennenkuin v. 1898, eikä tähän kokoelmaan ole voinut sisältyä kaikkia niitä lentolehtisiä ja tilapäisjulkaisuja, jotka Yhdistyksen toimesta on jaettu.

Mainittuun kokoelmaan on kuitenkin liitetty kappale kutakin, mitä kirjan tai pikkukirjotelman muodossa Yhdistys on joko ostojen kautta hankkinut tai lahjoituksina saanut.

Koska Yhdistyksellä ei ole ollut varaa säännöllisesti julkaista mitään painotuotteita, niin on itsestään selvää, ettei myöskään painokappaleiden vaihto muiden yhdistysten kanssa ole voinut tulla kysymykseen.

Lahjoituksia ja rahastoja.

Vuosikokouksessa maalisk. 31 p:nä 1891, jolloin Yhdistys oli täyttänyt kaksikymmentä vuotta, sai se vastaanottaa monivuotiselta tilintarkastajaltaan, varalääninkamreeri A. F. G. Savanderilta († 3. II. 1897), tuhannen markan suuruinen lahjakirjeen. V. 1895 päätti vuosikokous lahjoittajan toivomuksen mukaan käyttää tämän summan korot sekä suomen- että ruotsinkielisten, eläinystävällisten lentolehtisten ostamiseen ja jakamiseen kansakoulun oppilaille lukukausien lopulla.

V. 1897 kuoli edesmenneen apteekkari Carl Lindemanin leski, r:va Maria Lovisa, o. s. Cavander, joka oli yhdessä miehensä kanssa huhtik. 9 p:nä 1875 laaditussa testamentissa määrännyt Turun Eläinsuojelusyhdistykselle viisituhatta markkaa, lähemmin määrittelemättä näiden varojen käyttöä. — Marraskuussa 1898 sai Yhdistys nostaa mainitun summan sekä neljän prosentin koron kuolinpäivästä lukien, yht. 5311 mk. 11 p., josta oli vähennettävä 50 mk. valvontakuluja.

Tammikuussa v. 1900 ilmoitettiin Yhdistykselle, että 3. XII. 1899 kuollut neiti Gustava Palmén oli tammik. 18 p:nä 1894 tekemällään testamentilla määrännyt Turun Eläinsuojelusyhdistykselle kolmanneksen n. 2000 markaksi arvioidusta omaisuudestaan; ja 6 p:nä maalisk. 1901 nosti Yhdistys osuutensa 818 mk. 22 p.

Kaksitoista-vuotisen väliajan jälkeen oli Yhdistyksellä jälleen onni saada vastaanottaa seuraava:

„Osottaaksemme pitävämme arvossa sitä kaunista työtä, jota Turun Eläinsuojelusyhdistys suorittaa yleisemmän ja suuremman inhimillisyyden edistämiseksi ihmisen suhteessa eläimiin sekä kunnioittaaksemme toiminimemme kuolleen nelijalkaisen uskollisen palvelijan (hevosen) „Noppen” muistoa, saamme täten kunnian jättää Eläinsuojelusyhdistykselle mukanaaseuraavan „Noppen muisto”-nimisen albumin ohella sata (100) Smk. pohjaksi samannimiselle rahastolle, jonka korot — sittenkun rahasto on kasvanut vähintään 500 markaksi — yhdistys saa jakaa yhdessä tai useammassa osassa palkintoina kehoitukseksi ja tunnustukseksi sellaisille ajomiehille, jotka ovat huolellisesti hoitaneet ja hyvin kohdelleet omia tai heille uskotuja hevosia. — Yllämainitussa albumissa tulisi säilyttää tulevia aikoja varten valokuvia palkinnonsaaneista ajomiehistä ja heidän hevosistaan.

Turussa, syyskuulla 1913.

C. & F. Akerman'in Jälk.

Toiminimi Turussa.”

Tähän pohjarahastoon määräsi turkulainen kauppias G. F. Hagman († 5. VIII. 1914) tammikuun 12 p:nä 1914 päivätyllä jälkisaadöksellaan „Turun Eläinsuojelusyhdistykselle (Noppen muistolle) kaksituhatta (2000) mk.” — — — „sekä viiden (5) prosentin koron kuolinpäivästä”. — Lokak. 12 p:nä 1916 ilmoittaa rahastonhoitaja saaneensa nostaa 2186 mk. 11 p.

Lokakuun 16 p:nä mainittuna vuonna 1914 on pöytäkirjaan merkitty, että kapteeninleski Fredrika Josefina Holmberg oli lahjoittanut Yhdistykselle tuhat (1000) markkaa, 11. III. 1911 kuolleen miehensä, Yhdistyksen monivuotisen rahastonhoita-

jan ja innokkaan johtokunnanjäsenen, kapt. J. W. Holmbergin, muistoksi. Tätä — Yhdistyksen päätöksen mukaan — puolisoiden J. W. ja F. J. Holmbergin rahaston nimellä säilytettävää lahjaa on kapteeninrouva Holmberg myöhemmin lisännyt ajoittain tehdyillä lahjoituksilla.

Saman lokakuun 24 p:nä ilmoitetaan, että Yhdistys oli saanut edesmenneen neiti Mathilda Kristina Hellstenin perillisiltä vastaanottaa tuhat (1000) markkaa, minkä summan äskenmainittu vainaja oli 18 p:nä tammik. 1906 tekemässään testamentissa määrännyt Yhdistykselle.

Vuosikertomus kalenterivuodelta 1914 mainitsee sitäpaitsi seuraavaa: „Erinäiset Yhdistykselle tarkoitetut testamentit ovat epäselvien määräysten perusteella langenneet Suomen Eläinsuojeluyhdistykselle Helsinkiin, vaikka ne olivat aiotut Turkuun.”

Tammikuussa v. 1917 oli Yhdistyksen valvottavana neitten Selma ja Amanda Schalbergin lokak. 2 p:nä 1909 laatima testamentti, mikä sisälsi seuraavanlaisen määräyksen:

„Meidän kumpaisenkin kuoltua on meille yhteisesti kuuluva neljännes Turun kaupungissa sijaitsevasta talosta ja tontista N:o 2 ensimmäisen kaupunginosan 23:nnessä korttelissa lankeava Turun Eläinsuojeluyhdistykselle sen tarkoituksien edistämiseksi, kuitenkin sillä ehdolla, että uskottu palvelijattaremme saa elinaikanaan nauttia niistä eduista, jotka me erityisesti laaditussa kirjelmässä olemme hänelle turvanneet kysymyksessäolevaan kiinteistöön nähden.”

Siten saatu kiinteistö myytiin huutokaupalla, tuottaen 27100 mk., josta summasta erinäisten kulujen suorituksen jälkeen, koitui Yhdistykselle nettoa 26708 mk. Vuosikokouksessa aikaansai yhdistyksen johtokunta, että tämä rahasto toistaiseksi saisi lisääntyä liittämällä koko vuosikorko pääomaan, kunnes tämä olisi kasvanut ainakin kolmeksi kymmeneksi tuhanneksi markaksi.

Vuosikokouksessa maalisk. 31 p:nä 1910 oli Yhdistys hyväksynyt päätöslauselman, että rahastovarojen vuosittaisesta korkovoitosta oli vähintään neljännes = 25 % liitettävä pääomaan.

Koska kuitenkin „Noppen muisto”-nimisen rahaston katsottiin olevan voimakkaamman kasvun tarpeessa, jotta lahjoittajien toivomus voitaisiin toteuttaa jonkun verran nopeammin, liitetään tämän rahaston koko vuositulo toistaiseksi pääomaan.

V. 1899 päätti Yhdistys muodostaa pysyvän „erikois-rahaston” hyvittääkseen aikaisempia laiminlyöntejä, kun nim. ei „vakinais-jäsenmaksuja” oltu, kuten olisi pitänyt, huomattu erikseen vuosijäsenten maksuista, vaan olivat tulleet käytetyiksi samoihin tarkoituksiin. Myöhemmin saatujen pienempien lahjoitusten kautta on tämä rahasto edelleen lisääntynyt.

Rahastonhoitajan selonteon mukaan käsittivät rahastot jouluk. 31 p:nä 1920:

Savanderin	1136: 65
Lindemanin	5680: 36
Palménin	1136: 65
Erikoisrahasto	9353: 95
Holmberg-puolisoiden	1305: —
Mathilda Kristina Hellstenin	1069: 54
Noppen muisto	2800: 98
Schalbergin	31451: 47

Aikakaus- ja lentolehtiä.

Sääntöjen toisen §:n alkuperäisen — edelleenkin muuttumatonna säilyneen — tulkinnan mukaan on yhdistyksen jäsenen „velvollisuus kykynsä mukaan edistää yhdistyksen tarkoituksien toteuttamista m. m. oman esimerkin, neuvojen, kehoitusten tai varoitusten kautta”. Mutta tuskinpa tarvinnee mainita, että äskennämainittu suullinen tapa on sangen harvoin edistänyt Yhdistyksen asiaa. Senvuoksi johtuu ajatus erehtymättä uudemman ajan tehokkaaseen välikappaleeseen: painetussa muodossa leviävään sanaan.

Jo siksi varhain kuin maaliskuussa 1877 vastaanotti Yhdistys Helsingin eläinsuojelusyhdistykseltä kehoituksen takuumerkinnän kautta myötävaikuttaa aikakauslehden perustamiseen ja tukemiseen eläinsuojelusaatteen edistämiseksi; mutta rahavarojen heikon tilan perusteella katsoi Yhdistys olevansa pakoitettu jättämään ehdotuksen huomioonottamatta.

V. 1884 teki Vaasan eläinsuojelusyhdistys ehdotuksen kuukautisen aikakauslehden julkaisemisesta maan kaikkien eläinsuojeluyhdistysten kannatuksella, ja harras raittisuystävä K. Verkko kääntyi samoin Yhdistyksen puoleen ehdotuksella, että hän suostuisi julkaisemaan Suomen Raittiuden Lehden liitteenä aikakautisen eläinsuojelujulkaisun sillä edellytyksellä, että Yhdistys puolestaan tilaisi suuremman määrän lehteä. Yhdistys sitoutuikin tilaamaan vähintään 100 kpl., mutta vieläpä 150, jos vain liite varustettaisiin kuvilla. Tarjous ei johtanut mihinkään toimenpiteisiin.

V. 1893 tehtiin uusi tarjous; tällä kertaa oli ehdotuksen alkuunpanijana tunnettu kirjailija F. Wald. Lönnbeck Tammisaaresta. Tämä anoi Yhdistykseltä vastausta siihen, montako kuukausijulkaisun vuosikertaa Yhdistys olisi halukas tilaamaan kahden markan vuosimaksusta, samoin kuin haluaisiko Yhdistys sitoutua lähettämään toimitukselle selostuksia toiminnastaan. Suostuen tähän merkitsi Yhdistys 100 kpl.

Tuntematonta on, muodostuiko minkäänkaltaista yhteistyötä vai oliko kilpailunpelko surmannut tuuman jo kehtoonsa. Yrityksestä, sellaisena kuin se oli suunniteltu, ei kuulunut mitään. Mutta toukokuussa 1894 päättää Yhdistyksen johtokunta koetteeksi tilata jäsenilleen kymmenen kpl. silloin ilmestyneen aikakauslehden „Rättvisa mot alla” ensimmäistä vihkoa; muutamia päiviä myöhemmin saatiin kuitenkin suurempi määrä ilmaiseksi.

Yhdistys tilasi sittemmin säännöllisesti kaikille jäsenilleen tämän julkaisun, joka joidenkin toimitusrettelöiden takia v:n 1897 jälkeen ilmestyi nimellä „Finlands Djurskydd”. V:sta 1907 alkaen tehtiin kuitenkin se muutos, että aikakauslehti tilattiin vain sitä haluaville jäsenille, jotka senvuoksi sitoutuivat avustamaan tilaamista yhdellä markalla. V:sta 1913 lähtien suoritti Yhdistys ainoastaan postikulut sekä on supistanut tilauksensa 40:een kappaleeseen, jotka jaetaan kunnantuville j. m. s.

Samoin on Yhdistys varojensa mukaan tilannut suuremmissa erissä säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa ilmestyvää lentolehtistä „Pieni eläintenystävä” — muutamasta sadasta lähemmä kolmeentuhanteen — sekä jakanut maksuttomasti kaupungin lastentarhojen, pikkulastenkoulujen ja kansakoulujen alkeisluokkien oppilaille, samoin kuin läheisten maalaiskuntien kansakoulujen oppilaille.

Näitten jakamisten supistamiseen ovat vaikuttaneet viime aikoina kohonneet hinnat, mutta myöskin lisääntyneet postikustannukset.

Hankittuaan vuoden 1888 almanakassa sijaa lyhyelle kirjoitelmalle „muistettavia sääntöjä eläintenomistajille ja -hoitajille”, ryhtyi Yhdistys v. 1892 levittämään ensimmäistä lentolehtistään; mutta sen johdosta, että Leipzigistä tarkoitukseen tilatut kuvalaatat saapuivat liian myöhään, kustansi Yhdistys v. 1897 uuden painoksen, joka käsitti tällä kertaa 11000 suomen- ja 4000 ruotsinkielistä kappaletta, jotka maksuttomasti jaettiin kaupungin pikkulastenkouluille samoin kuin kaikille sekä kaupungin että läänin kansakouluille, jotka olivat Yhdistyksen tiedossa.

Sitä ennen oli Yhdistys toiselta taholta ostanut ja jakanut: „Kaksi erilaista naapuria” (1883; Vaasa), suomennos Porin ja meidän Yhdistyksemme kustantama; „Kehoitus yleisölle” (1894; Hämeenlinna); Sarvelan „Toveri”; „Jalaa kylvöä” — mukaelma Hökerbergin Ruotsissa julkaisemasta „Vi och de värnlöse”; Juhani Ahon „Kolme lastua lapsille” j. n. e.

V. 1897 jakoi Yhdistys Graz'in Lintujenystäviltä saapuneen mallin mukaan laaditun lintuja koskevan julistuksen sekä myöskin tappotaulukon, joka sanoin ja kuvin esitti surmanaamarin ja sen käytön.

Pikkulintujen suojeleminen.

Kuten tunnettua ei maamme metsästys- ja otuksenpyyntilaki helmik. 10 p:ltä 1868 vielä ottanut suojellakseen pikkulintujen maailmaa vainolta. Mutta sittenkun huomio oli kiintynyt lintujen joukkomurhaan pohjois-Italiassa, ei kestänyt kauan ennenkuin myöskin pohjolan lintujenystävät tarttuivat asiaan.

Muiden suomalaisten mukana yhtyi myöskin meidän Yhdistyksemme, Skandinaviaasta saapuneen kutsun johdosta, kuningatar Margueritalle suunniteltuun, nöyrään adressiin, jossa anottiin suosiollista suojelusta meidän etelässä talvehtiville pikkulinnuillemme.

Hyvät vaikutelmat kuitenkin tavallisesti häviävät helposti, ja niin tapaamme Yhdistyksemme v. 1905 liittyneenä pohjoismaalaisten yhteiseen adressiin, joka tällä kertaa osotettiin Italian maanviljelysministerille, koska katsottiin tarkoituksenmukaiseksi — väärin kyllä — korostaa eritoten pikkulintujen maanviljelykselle tuottamaa hyötyä.

Myötätuntoon ja sääliin, luotujen olentojen kärsimysten johdosta, vetosi Graz'in Lintujenystävien toimenpide, joka antoi Yhdistyksellemme aiheen seurata esimerkkiä sekä v. 1898 julkaista ja levittää lintujulistusta sekä kehoittaa talvisaikaan muistamaan meillä talvehtivia tiaisia.

Samana vuonna julkaistiin meidän vielä voimassaoleva metsästyslakimme, mikä kautta vuoden turvaa rauhan useimmille sekä hyönteis- että siemensyöjille pikkulinnuille.

Jo v. 1892 oli Yhdistys alkanut lentolehtisissä esittää pikkulintujen suojelemista, jatkaen tätä levittämällä C. Ullnerin & V. Lindmanin sekä F. A. Wingborgin kirjoituksia; sen lisäksi rupesi Yhdistys linnunpönttöjä hankkimalla työskentelemään tämän asian hyväksi.

